

Selonteko tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2025

Sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja kiittävät tarkastuslautakuntaa saadusta palautteesta. Sivistyslautakunta vastaa tarkastuslautakunnan huomioihin.

Sivistyspuolen talous oli huonosti hallinnassa eikä resurssit olleet riittävät. Talouden hoito on nyt kehittynyt positiiviseen suuntaan. Nykyinen sivistysjohtaja aloitti lokakuussa 2025.

Sivistysjohtajan aloitettua tehtävässään lokakuussa 2025 sivistyslautakunnalle on toimitettu kuukausittain talouden toteumaraportit. Raportoinnin yhteydessä on tarkasteltu toteuman poikkeamia sekä verrattu talouden kehitystä kahteen edelliseen toimintavuoteen.

Talouden seuranta ja raportointi ovat tarkentuneet säännöllisen kuukausiraportoinnin myötä. Talouden toteumaa seurataan kaikilla sivistyspalveluiden tulosalueilla mukaan lukien hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut, mikä mahdollistaa poikkeamien aikaisemman tunnistamisen ja niihin reagoinnin.

Hallintosäännön mukaisesti sivistyslautakunta vastaa oman palvelualueensa toiminnan ja talouden ohjauksesta. Lautakunta seuraa talouden toteutumista säännöllisesti osana toiminnan johtamista ja päätöksentekoa.

Koululaisten - ja väestön määrä ja syntyvyys on vähenemään päin, tämä tulisi ottaa huomioon kouluverkkoa suunniteltaessa.

Oppilasryhmiä ja ryhmittelyä suunniteltaessa vuosille 2027–2032 huomioidaan kuntatasolla kaikkien saman luokka-asteen oppilaiden määrä. Oppilaiden ryhmittely toteutetaan pedagogisesti kestäväällä tavalla huomioiden kuntastrategia ja taloudelliset reunaehdot.

Kouluverkon ja opetusjärjestelyjen valmistelussa väestökehitystä ja syntyvyyttä tar-

kastellaan osana kokonaisuutta. Arvioinnissa huomioidaan koulukuljetukset, palveluiden saavutettavuus kunnan eri pitäjissä, oppilaiden yhdenvertaisuus, oppimisen tuen järjestäminen sekä oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi. Suunnittelua ohjaavat myös ennakkovaikutusten arviointi sekä pitäjien elinvoimaisuus.

Valmistelun lähtökohtina ovat lisäksi käytössä oleva rakennuskanta sekä kunnanvaltuuston tekemät päätökset. Pedagogiset, toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena ennen mahdollisia muutoksia opetusjärjestelyihin.

Koululiikunnan lisääminen opetussuunnitelman raameihin on haasteellista. Luku- ja kirjoitustaidon heikko kehitys on huolestuttavaa.

1.8.2026 voimaan tulleiden perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutosten myötä liikunnan tulee olla luonteva osa koulupäivää. Muutos näkyy kouluissa muun muassa välituntiliikunnan lisäämisenä, istumisen tauottamisena sekä toiminnallisten opetusmenetelmien hyödyntämisenä opetuksessa. Koulut kirjaavat liikunnallisen toimintakulttuurin toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet lukuvuosisuunnitelmiinsa. Sivistyslautakunta käsittelee ja hyväksyy lukuvuosisuunnitelmat lokakuussa 2026.

Luku- ja kirjoitustaidon vahvistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota kaikilla koulutusasteilla. Marraskuussa 2026 päättyvän lukutaitohankkeen tuloksena kunnalle valmistuu lukutaitostrategia, jonka tavoitteena on vahvistaa lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa koko kunnan alueella kaikissa ikäryhmissä.

Varhaiskasvatusta kehitettäessä ei ole riittävästi osattu ottaa huomioon käyttöasteen nousua maksuttomasta palvelusta.

Varhaiskasvatuspalveluiden kehittäminen kunnan vuoden 2022 strategian suuntaisesti on tasapainossa. Vaikka maksuttomuus vaikuttaa lisäävästi varhaiskasvatuspalveluiden käyttöön, ovat ikäluokat silti pienempiä kuin aiemmin. Käyttöastetta nostaa hoitopäivien käyttö/lapsi. Henkilöstömitoitukseen vaikuttaa myös pienimpien lasten osuus, mikä on tuonut oman haasteensa tilaratkaisuihin.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten määrä ja toimintapäivät ovat palautuneet lähes samoihin lukuihin, mutta ei ole mennyt yli kolmen vuoden takaisesta määrästä.

Vertailuvuodet 2022 ja 2025

vuosi	lapsimäärä	toimintapäivät
2022	199	29 868
2025	192	29 583

Laadukas varhaiskasvatus on valtakunnallisesti nähty merkittävänä tekijänä lasten tasa-arvoiselle mahdollisuudelle saada tukea kasvuun, kehitykselle ja oppimiselle. Maksuton varhaiskasvatus nähdään investointina tulevaisuuteen sekä koulutuksellisen tasa-arvon että hyvinvoinnin näkökulmasta.

Kirjastotoimi on toiminut resursseihin nähden tehokkaasti.

Siikalatvan kirjastopalvelut tuotetaan neljässä toimipisteessä kunnan eri pitäjissä 3,8 henkilötyövuoden resursseilla. Kirjastojen fyysinen kävijämäärä oli vuonna 2025 yhteensä lähes 40 000 käyntiä. Omatoimikirjastojen käyttö on vakiintunut osaksi palvelukokonaisuutta. Kirjastoissa tarjotaan kirjastopalveluiden lisäksi mahdollisuus asioida Kelan palveluissa kirjastojen aukioloaikoina.

Vapaa-aikatoimen liikuntatapahtumat ovat edelleen suosittuja vaikkakin TEA-viisari osoittaa liikunnan tarpeen lisäämistä koko väestölle.

Liikuntapalvelut järjestävät kuntalaisille monipuolisia liikuntatapahtumia, liikuntaryhmiä ja hyvinvointia edistäviä kampanjoita eri puolilla kuntaa. Toimintaan osallistui vuoden aikana merkittävä määrä kuntalaisia, ja tapahtumat tavoittivat eri ikäryhmiä.

TEA-viisarin tulokset huomioidaan liikuntapalveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Liikunnan lisäämiseen pyritään tarjoamalla matalan kynnyksen toimintaa sekä tukemalla kuntalaisten omaehtoista liikkumista eri ikä- ja väestöryhmissä.

HYTE-kertoimen tehostaminen mm. lisää valtio-osuuksia.

HYTE-kertoimeen liittyvää kehittämistyötä tehdään yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Yhteistyö mahdollistaa hyvien käytäntöjen jakamisen ja toimintatapojen kehittämisen.

HYTE-kertoimen tuottamaa tietoa hyödynnetään kunnan hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman laadinnassa sekä päivittämisessä. Tuloksia käsitellään monialaisesti yhteistyössä eri toimialojen kanssa.